

ПРОТОКОЛ

засідання Регіональної платформи «Діалог безпеки» у Луганській області

Дата проведення: 16 лютого 2021 року

м. Северодонецьк

Місце проведення: м. Северодонецьк, вул. Федоренко 49А, Благодійного фонду «Восток-SOS»

Час проведення: 11.00-14.00

Учасники засідання, представники територіальної громади, а також наступних організацій (служб, відомств):

- Громадська організація "Думай Працюй Контролюй";
- Військова служба правопорядку ЗС України;
- Головне управління НП України у Луганській області;
- Громадська організація «Кризовий медіа-центр «Сіверський Донець»;
- Благодійна організація "ЛУГОТ "Мережа";
- Громадська організація "Жіноча правозахисна група";
- Державна прикордонна служба України (представник у Луганській області);
- Координато регіональної платформи «Діалог безпеки» у Луганській області;
- Управління дотримання прав людини НП України;
- Управління СБ України у Луганській області;
- Управління цивільно-військового співробітництва ЗС України;
- Центр БВПД у Харківській та Луганській областях (онлайн).

Регіональний координатор (підпис) Ломкова І.С.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:

1. Загальна інформація про ініціативу «Ефективна співпраця громадянського суспільства з безпековими службами в Україні» і Регіональну платформу «Діалог безпеки».
2. Знайомство учасників платформи
3. Уточнення регламенту та порядку роботи платформи.
4. Розгляд основного питання засідання «Безпека затриманих осіб та працівників правоохоронних органів при здійсненні заходів, які передбачають обмеження свободи громадян»
5. Формування переліку проблемних моментів та пропозицій щодо їх вирішення
6. Формування пропозицій, які можуть вирішити проблеми озвучені вище.
7. Узгодження протоколу установчої зустрічі.

РОЗГЛЯД ПИТАНЬ:

ВСТУП / ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. По першому питанню порядку денного

Загальна інформація про ініціативу «Ефективна співпраця громадянського суспільства з безпековими службами в Україні» і Регіональну платформу «Діалог безпеки».

Слухали:

Ірину Ломкову, яка презентувала ініціативу «Ефективна співпраця громадянського суспільства з безпековими службами в Україні» і Регіональну платформу «Діалог безпеки». Коротко розповіла про цілі та задачі проекту та мету засідання.

2. По другому питанню порядку денного

Знайомство учасників платформи.

2

Регіональний координатор

(підпис) Ломкова І.С.

Слухали: Ірина Ломкова, яка запропонувала кожному учаснику засідання назвати себе та службу яку вони представляють.

Виступили: Всі учасники по черзі представилися, вказали ім'я, назву підрозділу який представляють. Також ця інформація вказана в реєстраційній формі. Представник Управління патрульної поліції у Луганській області був відсутній на засіданні.

3. По третьому питанню порядку денного

Уточнення регламенту та порядку роботи платформи.

Слухали:

Ірину Ломкову, яка ознайомила учасників з регламентом проведення засідання Регіональної платформи, запропонувала проголосувати запропоновані правила роботи та обговорення.

Виступили: Всі учасники проголосували регламент та правила роботи засідання.

Вирішили: Прийняти правила роботи платформи.

3. По четвертому питанню порядку денного

Розгляд основного питання засідання «Безпека затриманих осіб та працівників правоохоронних органів при здійсненні заходів, які передбачають обмеження свободи громадян»

Слухали:

Ірину Ломкову, яка зазначила, що на перше засідання Регіональної платформи винесено наступні питання:

1. Затримання осіб за підозрою у вчиненні злочину або у порядку, установленому Кодексом України про адміністративні правопорушення. Фіксація часу та місця фактичного затримання;
2. Належний облік фактів затримання осіб та виконання вимог статті 209 КПК України;
3. Проблеми при інформуванні центрів безоплатної вторинної правової допомоги про випадки затримання осіб.

По першому питанню:

Загалом усіма представниками безпекових служб висловлено чітке розуміння підстав затримання осіб за підозрою у вчиненні злочину та у порядку, встановленому Кодексом України про адміністративні правопорушення.

Водночас, засідання Регіональної платформи засвідчило, що безпекові служби та громадськість мають різну позицію в частині моменту фактичного затримання.

Так, представники безпекових служб вважають, що фактичне затримання починається з моменту висловлення наказу та/або застосування до особи заходів примусу.

Окрім того, загальна думка представників цих служб зводиться до того, що у разі, коли особа на вимогу працівника правоохоронного органу добровільно погоджується прибути до визначеного ним місця, то згідно з чинним законодавством така процедура не вважається затриманням.

У свою чергу, представники громадськості, які беруть участь у діяльності Регіональної платформи зазначили, що вважають затриманням добровільне прибуття особи до відповідного місця під контролем працівника (працівників) правоохоронних органів у разі наявності обставин, визначених частиною 1 статті 208 КПК України, оскільки вона погоджується на такі дії усвідомлюючи, що у разі висловлення відмови до неї може бути застосовано заходи примусу.

Під час дискусії співробітники силових структур неодноразово зазначали про можливість затримати особу для «з'ясування обставин», що фактично є «прихованим затриманням».

Також під час обговорення цього питання, з'ясувалось, що у зв'язку з проведенням АТО/ООС співробітники безпекових служб активно використовують інформацію із сайту «Миротворець».

Зі слів представників Служби безпеки України, Державної прикордонної служби України та Національної поліції України, зазначений вище сайт має багато інформації, яка допомагає у розшуку та розкритті кримінальних злочинів пов'язаних із діяльністю незаконних збройних формувань, що є актуальним для Луганської області.

Вказаними вище безпековими службами висловлена позиція про відсутність законних підстав посилатися на інформацію розміщену на сайті «Миротворець» для затримання осіб, які підозрюються у вчиненні кримінальних правопорушень проти основ національної безпеки України, життя та здоров'я особи, миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку.

Представники громадськості висловили думку, що сайт «Миротворець» порушує Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, Конституцію України та Закон України «Про захист персональних даних». Окрім того, ними було зазначено, що цей сайт містить багато неперевіреної інформації.

Регіональною платформою висловлена позиція, що врегулювання цієї проблеми можливе лише при умові законодавчого закріплення діяльності бази даних «Миротворець».

По другому питанню:

У ході обговорення цього питання безпековими органами висловлено, що мають місце проблеми при затриманні осіб у стані сильного алкогольного/наркотичного сп'яніння.

Вказана проблема виникла через не врегулювання на законодавчому рівні питань щодо ідентифікації таких осіб, оскільки досить часто вони не можуть повідомити свої анкетні та інші дані для складання протоколу про затримання та вчинення адміністративного правопорушення. Також такий стан затриманих унеможлиблює належне роз'яснення уповноваженими службовими особами їм процесуальних прав, у тому числі права на захист. Особливо актуальним це питання є при затриманні особи у порядку Кодексу України про адміністративні правопорушення, час затримання обмежений трьома годинами.

Учасники платформи висловили пропозицію, визначити у законодавстві механізм ідентифікації осіб, які після затримання не повідомляють свої анкетні дані.

Окрім того, всі учасники Регіональної платформи вказали, що актуальним є питання запровадження механізму затримання особи, яка перебуває у стані алкогольного та наркотичного сп'яніння, до повного витверезіння з подальшим складанням документів про вчинення адміністративного правопорушення. Також визначено, що досить часто звільнення особи, яка перебуває у такому стані у строк визначений КУпАП, може загрожувати її життю та здоров'ю. Для таких цілей, до прикладу, могли б використовуватись кімнати для доставлених та затриманих, однак на цей час внаслідок невідповідності встановлених норм, вони функціонують не у всіх відділах та відділеннях поліції області.

Окремо під час засідання платформи висловлена позиція безпекових служб щодо можливості розширення підстав для затримання за підозрою у вчиненні злочину, оскільки діючим КПК України визначено, що такі заходи можна проводити лише коли особу застали під час вчинення злочину або безпосередньо після його вчинення. Так, проблемним є питання неможливості затримання особи на підставі

статті 208 КПК у разі, коли у особи виявлено сліди злочину у ході проведення слідчих дій (обшук, огляд тощо), оскільки у даному випадку відсутні ознаки «щойно», «безпосередньо» для здійснення затримання.

Більше того вузькі підстави для затримання є наслідком порушення прав людини, тому що є практика затримання особи лише після збору достатньої кількості доказів причетності саме цієї особи до вчинення злочину та попереднє узгодження підозри з прокурором.

Окремо представниками ЗСУ висловлена позиція, що вони не є уповноваженими особами у розумінні КПК України, оскільки в своїй діяльності керуються відомчими актами та посадовими інструкціями, в яких відсутнє визначення цього поняття.

Учасниками Регіональної платформи висловлена спільна позиція щодо врегулювання у законодавстві, зокрема у ст. 3 КПК України, хто відноситься до уповноваженої службової особи, а також визначити це у відомчих документах та посадових інструкціях.

По третьому питанню:

Під час обговорення питання виконання вимог Закону України «Про безоплатну правову допомогу» та Порядку інформування центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги про випадки затримання, адміністративного арешту або застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28.11.2011 №1363 представники Державної прикордонної служби України та Збройних Сил України вказали, що під час затримання їх працівники не можуть особисто виконати вимогу щодо негайного повідомлення Регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Луганській та Харківській областях про факти затримання. Відповідно до відомчих нормативних актів, працівникам таких органів заборонено мати мобільний телефон під час несення служби, а дозволено лише використовувати радіостанції. Мобільний телефон має та може використовувати лише старший групи. Фактично повідомлення про затримання здійснює «старший черговий» після отримання повідомлення про факт затримання від уповноваженої особи.

Відповідно до частини 3 статті 261 КУпАП уповноважена особа, які здійснила адміністративне затримання має право не повідомляти Регіональний центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Харківській та Луганській області про факт затримання, якщо особа захищає себе особисто або залучила іншого адвоката. Представники безпекових служб вказали, що у законодавстві не урегульовано питання підтвердження бажання особи захищати себе особисто. Ця ситуація

призводить до необґрунтованих звинувачень співробітників силових структур в порушенні права на правову допомогу.

Окрім того, представниками безпекових служб вказано, що неконкретні формулювання у законодавстві можуть сприяти порушенню прав людини та створюють неоднакову правозастосовчу практику. На їх думку, потребує чіткого тлумачення поняття «негайно» щодо строку повідомлення системи безоплатної правової допомоги про факт затримання уповноваженою особою.

Протокол засвідчується підписами координатора Регіональної платформи в Луганській області та секретарем засідання

16 лютого 2021 року

№	ПІБ	Підпис	Назва служби (організації), яку представляє учасник зустрічі
1.	Ломкова Ірина Сергіївна		Координатор Регіональної платформи в Луганській області
2.	Нікульнікова Ірина		Секретар засідання ГО "Жіноча правозахисна група"

7
Регіональний координатор (підпис) Ломкова І.С.